

[Stats- og udenrigsministeren.]

frygt, hvori den lever som følge af, at atomenergien kan misbruges som et masse-tilintetgørende angrebsmiddel.

Den kolde krig hæmmer en naturlig frugtbringende udvikling af forholdene mellem staterne; rustningerne tærer på nationernes økonomiske ressourcer og sluger arbejdskraft, som kunne frigøres til produktion i fredens og civilisationens og det sociale fremskridts tjeneste. Nedrustning såvel på de såkaldte konventionelle våbens område som med hensyn til kernevåben og raketter er derfor i dag den politiske opgave, hvis løsning trænger sig stærkest på. Og hermed er forbundet ønsket om foranstaltninger til fremme og udvidelse af alle handelsmæssige og kulturelle og andre fredelige forbindelser mellem landene. På grundlag af de sovjetiske forsikringer og erklæringer må vi gå ud fra, at der stort set hersker enighed mellem øst og vest om målsætningen.

Uenigheden vedrører alene fremgangsmåden — de veje, der skal gås, og de midler, der skal benyttes. Men også i denne henseende synes der at bestå en vis udsigt til principiel enighed, for så vidt som det fra begge sider erkendes, at der ikke på én gang kan opnås en løsning af alle spørgsmål, men at der må gås frem etapevis.

Vanskelighederne vedrører som bekendt spørgsmålet om karakteren af den påtænkte konference på højt plan. Ud fra en realistisk vurdering af alle de faktorer, der her kommer i betragtning, har man, som jeg har nævnt det, fra NATO-alliancens side erklæret sig rede til et møde på udenrigsminister-niveau, såfremt Sovjetunionen opretholder sin afvisning af, at forhandlingerne tages op i den nye nedrustningskommission inden for FN. Heroverfor har Sovjetunionens regering foreslået, at den indledende forhandling føres på regeringschefplan, idet den tvivler om, at en drøftelse mellem udenrigsministre vil føre til et positivt resultat. Fra vestens side næres der betænkeligheder ved at begynde på højeste niveau. Betragtningen er ligetil: går det galt på en sådan konference, synes mulighederne for at komme videre ad forhandlingsvejen overordentlig stærkt forringet, idet der ikke kan appelleres til en højere instans. Et resultatløst udenrigsministermøde repræsenterer derimod ikke det uoprettelige.

At vi fra dansk side er positivt indstillet over for tanken om afholdelse af et møde mellem øst og vest på højt plan, tror jeg alle vil være enige med mig om. Ingen kan naturligvis på nuværende tidspunkt have nogen mening om, hvilke lande der i givet fald skal deltage i forhandlingerne, men skulle spørgsmålet blive aktuelt for vort vedkommende, går jeg ud fra, at der ikke vil være nogen indvending imod, at vi svarer bekræftende på en eventuel indbydelse til deltagelse i et sådant møde.

Hvad angår rammen og dagsordenen derfor, synes det indlysende, at dette først og fremmest må blive et anliggende for de store magter at afgøre. Jeg vil herom blot sige, at regeringen støtter det synspunkt, at der kræves indgående overvejelser og forberedelser, inden et eventuelt møde på højeste plan finder sted. Det kan ske ad sædvanlige diplomatiske kanaler, men det kan også, og vel sagtens bedre, ske ved et forberedende møde på udenrigsministerniveau. Et gunstigt udfald af udenrigsministrenes drøftelser ville, tror jeg, i betydelig grad medvirke til at sikre, at et møde på højeste plan vil give positive resultater.

Jeg skal lidt senere under min omtale af nedrustningsforhandlingerne og de forskellige sikkerhedsspørgsmål komme ind på de sovjetiske nedrustningsforslag og forslaget om indgåelse af en ikke-angrebspagt.

I alle tre breve fra ministerpræsident Bulganin tales der om, at krigspropagandaen bør søges standset. Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, og sige det fra denne talerstol, at der ikke fra nogen ansvarlig side — hverken i øst eller vest — drives propaganda for en tredje verdenskrig. Selvfølgelig ikke. Det ville jo være vanvittigt at ønske og at arbejde for en krig. Jeg vil også gerne gøre den tilføjelse, at den propaganda, der visse steder drives for at sprede mistro til andre lande, og de beskyldninger, der rettes mod fredelige lande om aggressive hensigter, medvirker til at fremme spændingen i verden og derved øger risikoen for en ny krig.

I vesten er vi overbevist om, at vor adgang til fri meningsudveksling og vor fulde ytringsfrihed bedst tjener til at undgå ensidige påvirkninger og uberettiget propaganda. I Sovjetunionen og andre kommunistiske stater kendes den frie meningsudveksling ikke. Det ville være et stort fremskridt,